

Самошкіна Ірина Дмитрівна к. е. н, доцент, Сумський національний аграрний університет

Моїсеєнко Сергій Миколайович, магістрант, Сумський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ

Досліджено питання фінансового забезпечення підприємств машинобудівної галузі. Проаналізовано специфічні особливості діяльності машинобудівних підприємств. Наголошено, що проблемою неплатежів для більшості підприємств машинобудівної промисловості є брак власних оборотних коштів. Зазначені напрями розвитку виробничих підприємств машинобудівної галузі:

В сучасних умовах господарювання все більше актуальності набуває питання фінансового забезпечення підприємства. Саме стійке фінансове забезпечення виробничих підприємств є передумовою добробуту працівників підприємства, своєчасного і в повному обсязі виконання бюджету, стабілізації економіки країни в цілому. Рівень розвитку машинобудування в значній мірі гарантує стійкість розвитку всіх галузей промисловості, а також економіки в цілому.

Підприємства машинобудування є постачальниками капітальних ресурсів для підприємств інших галузей і виконують функції головного провідника досягнень науково-технічного прогресу, оскільки саме ця галузь забезпечує виробничі підприємства необхідними машинами і обладнанням [1]. Машинобудування безпосередньо пов'язано із забезпеченням обороноздатності держави та підтриманням допустимого рівня екологічної безпеки виробництва.

До специфічних особливостей машинобудівних підприємств можна віднести:

- тривалий виробничий цикл, що потребує значного фінансового забезпечення та призводить до тривалого періоду повернення інвестицій;
- високий рівень накладних витрат;
- відносно низький рівень рентабельності діяльності (приблизно до 25%): відносно висока рентабельність виробництва супроводжується досить низькою рентабельністю активів, що викликано значною

капіталоємністю машинобудування і значною величиною застарілих і невикористовуваних потужностей [2];

- відносно низький рівень фондівдачі,
- велика кількість найменувань готової продукції;
- складність технологічного процесу, а, отже, високий рівень спеціалізації і потреба в кадрах робочих спеціальностей і висококваліфікованих інженерно-технічних кадрах (проблема нестачі кваліфікованих кадрів в основному пов'язана з низькою заробітною платою і відсутністю чітких перспектив розвитку);

На даному етапі функціонування виробничих підприємств відбувається різке падіння попиту на більшості ринків і в більшості галузей, в т.ч. і машинобудуванні, і, як наслідок, зростання конкуренції серед функціонуючих машинобудівних підприємств. При цьому конкуренція проявляється як на етапі збуту готової продукції, так і на етапі залучення фінансових ресурсів. Вживання і конкурентоспроможність машинобудівного підприємства на даному етапі може бути забезпечена шляхом розробки ефективних управлінських рішень.

Ще однією особливістю діяльності підприємств галузі машинобудування є те, що вона характеризується значними виробничими запасами (в промисловості в цілому питома вага виробничих запасів становить близько 70%), але такий показник значної питомої ваги виробничих запасів є нормальним для даних підприємств [3].

Специфіка операційного циклу обумовлює структуру оборотних активів підприємства. Існує певна послідовність процесу виробництва: придбання сировини, трансформація сировини в незавершене виробництво, трансформація сировини в готову продукцію.

Тобто, в один і той же момент виникає потреба в коштах на покриття виробничих витрат на кожній стадії, що обумовлює високу капіталомісткість машинобудівної галузі. Через це підприємства машинобудівної галузі, як правило, мають вагому частину банківських кредитів в структурі пасивів для підтримки необхідної структури оборотних активів.

Висока частка в загальній бюджетної заборгованості, значна абсолютна величина кредиторської заборгованості та занадто висока тривалість її обороту також є особливостями машинобудівної промисловості. Машинобудівні підприємства фінансуються, в основному, за рахунок запозичених коштів. Все це знижує інвестиційну привабливість галузі через негативний вплив на загальні показники ефективності діяльності підприємства, а саме низькі показники ліквідності і погіршення структури балансу підприємства.

Ще однією проблемою неплатежів для більшості підприємств машинобудівної промисловості є брак власних оборотних коштів. Багато підприємств завантажені не на повну потужність, що пов'язано з недостатньою

розвиненістю внутрішнього ринку машинобудівної продукції і низьким рівнем конкурентоздатності багатьох видів продукції на світових ринках.

Через значну тривалість виробничого циклу, на незавершене виробництво припадає близько 50% обсягу оборотних фондів [4]. У свою чергу більш високий ступінь технічної оснащеності виробництва в машинобудуванні, в порівнянні з іншими галузями промисловості, дає відносно високу частку в структурі засобів, що швидко зношуються та технологічного оснащення. Застосування заходів щодо зменшення дебіторської заборгованості та оптимізації існуючої практики розрахунків з підприємствами за державним замовленням може допомогти вирішенню цієї проблеми.

Отже, визначимо основні ключові завдання розвитку виробничих підприємств машинобудівної галузі:

1. залучення інвесторів у промисловість;
2. переорієнтація на нові ринки збуту продукції;
3. нарощування обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції, розширення її асортименту та підвищення якості, застосування нових технологій та адаптація до вимог світових стандартів/

Для втілення в життя поставлених завдань керівництву підприємств треба акцентувати увагу на наступних напрямках: модернізація, реконструкція, введення нових промислових потужностей, збільшення обсягів випуску конкурентоспроможної продукції; поглиблення кооперації підприємства з науковими установами для удосконалення виробництва, запровадження енергозберігаючих технологій; адаптація виробленої продукції до вимог європейських стандартів і норм.

Список літератури

1. Шаповал Е. В. Якиманская К. М. Актуальные вопросы информационного обеспечения анализа финансового состояния организации. Вестник Государственного университета управления. 2015. □ № 2. С. 273-275.
2. Машинобудівна галузь в Україні: потенціал та можливості для розширення експорту на період до 2021 року. URL: [file:///D:/downloads/Report_mechanical_engineering_Report_Final_05062019%20\(1\).pdf](file:///D:/downloads/Report_mechanical_engineering_Report_Final_05062019%20(1).pdf)
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Зарічна Т. С., Тарасова К. І. Машинобудування України: сучасний стан, структура та тенденції розвитку галузі. Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина І. ОНЕУ. Одеса, 2019. С. 68–76.

Исследованы вопросы финансового обеспечения предприятий машиностроительной отрасли. Проанализированы специфические особенности деятельности машиностроительных предприятий. Отмечено, что проблемой неплатежей для большинства предприятий машиностроительной

промышленности является нехватка собственных оборотных средств. Указанные направления развития производственных предприятий машиностроительной отрасли.

The issue of financial support of machine-building enterprises is investigated. The specific features of the activity of machine-building enterprises are analyzed. It is emphasized that the problem of non-payment for most enterprises of the machine-building industry is the lack of own working capital. The directions of development of industrial enterprises of machine-building branch are specified.

Відомості про автора

а) **прізвище, імя, по – батькові:** Самошкіна Ірина Дмитрівна

б) **вчене звання:** доцент

в) **науковий ступінь:** кандидат економічних наук

г) **місце роботи:** СНАУ, кафедра фінансів, банківської справи та страхування

д) **адреса для листування:** 40020, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160, кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Відомості про автора

а) **прізвище, імя, по - батькові:** Моїсеєнко Сергій Миколайович

б) **місце навчання:** СНАУ, магістрант спеціальності “Фінанси, банківська справа та страхування”

в) **адреса для листування:** 40020, м. Суми, вул. Герасима Кондратьєва, 160, кафедра фінансів, банківської справи та страхування